

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirtel-
térénél olcsóbb. Nyit-
tér sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Kormánypart, menjünk szavazni!

Megmondjuk a folyó választási tusában jóformán olyan szerep jut most, mint valamikor a török-járás idejében, hogy nálunk lesz a fő-harc. A győzelemhez előre is van ugyan alapos reményünk; de azért mi részint erőnkre, részint vesztelni valónkra tekintettel, nem lehetünk olyan elbizakodottak, mint az ellenzék. Nekünk elég bátorságot ad ugyan elveink igazsága, hadseregeink nagyszáma és vaspaisokkal fölerő meggyőződése; de azért nem lehetünk elbizakodottak, vagy könnyelműek. Mert nem csak az határoz: ki győz? hanem az is: mennyivel győzünk. Mások talán mindez nem volt annyira fontos; de ma a párt-harc kettős jelentőségű küzdelmében még erre a mellékes körülményre is tekintettel kell lenni.

Megmondjuk miért? Az ellenzék edes ígéretek, szép szavakban mézes madzagokat csilingeltet a választók fülebe; mi ezen kis gyermekeknek és hiszékeny nagy gyermekeknek való vásári muzsika helyett a minden téren **javult viszonyok** hideg tényeit mutatjuk.

Az ellenzék a szép dikcióknak, nagyralátó frázisoknak pukánásait ropogtatja; mi pedig nehezebben emészthető **bizonyítékokkal**, kevesebb zajt csapó érvelésekkel kapacitálunk.

Az ellenzék krajcáros piros festékkel, hajnalzínű jövendőt mázol a hitegetés üres papírosára; nekünk azon komoly tudatban, hogy tovább is az uralkodó pártot fogjuk képezni, nem lehet a **becsületes iparkodásnál** és hazafias **közjóra törekvésnél** egyébbel hódítanunk.

Az ellenzék ígérhet akármit, tudja, hogy nem kell megtartania, s mindig azt fogja mondhatni, hogy komolyan beszélt, de nem hittek neki. Nekünk még azt se szabad sokat emlegetnünk, a mit a közjóra tenni akarunk; mert ha annak csak egy betűskéje is, akármilyen elháríthatlan oknál fogva, beváltatlan marad, a legkeserűbb szemrehányásokat kellend hallanunk.

Az ellenzék a mindenkinél mindenkor föllobbanásra kész **szenvedélyek** körül csóválja a gyujtót kanócot, s tudván, hogyha tüzet szít is, megint nem ő, hanem mi leszünk a tűzoltók, nyugodtan játszva nyaktörő mutatványait. Nekünk ellenben a nem mindenütt egyformán otthonos **higgadságra**, az ő mesterséges vaklámájuk közben meghamisításoktól sem ment **közérzületre**, a higgadt öntudatos józan észre lehet csak appellálnunk.

Ők megnyerhetnek mindenkit, mert a kinek terhe van, annak teherkönyvitést, a kinek kevés, a mit az állam nyújt, annak nagyobb előnyöket testálnak. Mi csak azt mondhatjuk, a mit kivihetőnek tartunk, s a mit mondunk, azért kénytelenek is vagyunk **ura maradni szavunknak**.

Ők azt mondják: ember kártyázz, tedd egy blatra, a mit lassan összekuporgattál. Mi meg azt mondjuk: ember ne kártyázz, ne bízd a vak szerencsére azt a kis szereményt, melyet veritékes homlokkal, hosszú idő alatt gyűjtögettéll össze.

Látszik ezekből, hogy a fegyverek nem egyenlők közöttünk; az is látszik, hogy az ő táborunknak nagyobb a mai világban az ujoncjutaléka

De mi azért nem félünk, mert nem gyermekekkel, hanem **emberekkel** van dolgunk; emberekkel, a kiknek van felteni valójuk; akik tudják, mit ér a békeség; akik belátják, hogy őket csak létrának akarják felhasználni, melyen közelebb kúszhassanak a miniszteri bársony-székek felé. Ilyenkor nekik, a nagy urak pártjának, **tisztelt polgártárs**, a parasztember, megparolázzák, a kivel különben szóba sem állanak; most előre köszöntik, máskor még a köszönését se fogadják el. Ha valami baja akadt eddig,

hiába ment hozzájuk, mert biz ott nem hogy segílyt, hanem még ingyen jótanácsot se kapott.

És ahogy volt eddig, úgy lesz ezután is. Az az egy-két elszédített szavazó, akit ilyen meg amolyan eszközökkel levettek a lábáról, nem azért sajnálatos előttünk, hogy nem szavaz mivelünk, hanem azért, mert szomorúan ilusztrálja, hogy lassankint a becsületes, munkás nép is eltereltetik megszokott foglalkozásától és olyan kocsni után szalad, a melyik elfárasztja, közben egyre biztatja ugyan, de azért fel nem veszi sohasem.

Tisztelt polgártársak! Mire ez a nyomdafesték megszárad és megyszerte elétek kerül, már igen közel lesz a beharangozás órája. Talpra kell állni, nemcsak azért mint máskor, hogy alkotmányos polgári jogunkat gyakoroljuk, hanem azért, hogy elutasíthatlan polgári kötelességet teljesítsünk.

Es miben áll ezen polgári kötelesség?

Abban, hogy a mi derék **jó népünk többségét képező higgadt elemek számszerinti túlsúlyát is minél fényesebben igazolhassuk**. Ne mondja azt senki: »Majd meglesz, a mit a többség akar, nálam nélkül is.« Hiszen a többség egyesekből alakul, s ha mindenki így okoskodik, akkor egyáltalán nem lesz többség. Gondolja meg mindenki, mekkora becsületbeli felelősség súlya nehezedik rá, ha kiteszi magát annak a lelkiismereti furdalásnak, hogy talán ő miatta szenved rövidséget a haza jó ügye. Senkinek nem szabad oly könnyelműnek lennie, hogy kicsinyes magánérdekeit az őt segélyre szállító haza közös nagy érdekénél előbbreválónak tekintse. Hiszen nem is az a kérdés, hogy győzünk-e? Mert hát minden bizonytalansággal, hanem az forog kockán, mennyivel? mekkora eredménnyel győzünk?

Az ellenzék vándor színészei éppen Bács-megyét nézték olyan könnyen kielégíthető publikumnak, amely előtt eljártak az »Ígérlet« című vigjátékot próbául, s az rögtön belemege a kindált berletbe, melynek árával aztán a vándorszínészek nagyokat nevetve, tovább állanak.

Tehát fényesen és félremagyarázhatlanul kell a sokféleképen kísértetbe ejtett népek megmutatnia, hogy már **nagykorú és érett**; mert a politikai csoda-doktorokat éppen csak annyiba veszi, mint azokat a bizonyos javasasszonyokat, akik ráimádkozással akarják a nehéz bajokat hirtelen megorvosolni.

Bács-Bodrogh megye az utóbbi két esztendő alatt az országos sajtóban is többször képezte tintával vívott hódító csaták tárgyát. Aligha valószínűtlen, hogy a róla, népe haladásáról, s minden oldalú civilizációjáról hallott szép hírek edesgették ide azokat az országos párt mestereket, akik nálunk jóformán minden választóval megkötötték politikai vándorszínészi szereplésük alatt az ideiglenes komaságot.

Bács-Bodrogh megyének ezen előzmények után nemcsak politikai érettsége van tehát kérdésbe foglalva, hanem egyúttal népének jelleme, következetessége, régtől vallott meggyőződésének komolysága áll most a forduló ponton.

Azok az urak maguk is tudják, hogy itt és mindenütt megbuknak, de hivatkozni reménylenek arra, hogy mégis nagy számban akadtak szavazók, akik elfordulva azoktól a vezértérifaktól, akik eddig is, meg ezentúl is élükön maradtak, könnyelmű játékot űztek évtizedes meggyőződésükből.

Részben igazuk is lesz, mert 33 ezer megyei szavazó között, hacsak egy-két ezret szédítették is, már van nekik mivel dicsekedniök és van nekünk mit restelnünk. Éppen azért, hogy az ő százalékuk minél kisebb legyen, hogy a megyére eső ellenzéki fejszám minél kevesebbet mutasson: ismerje hazafias kötelességének minden igaz magyar polgár a választáson megjelenni és a **szabadelví zászlonának amugy is biztos diadalát minél fényesebbé, az ellenzék vereségét minél általánosabbá tenni**.

Szent ügy, nemes cél a megye becsülete és jóhírve; ezt a csekély áldozatot méltán elvárja minden hazafitól.

Már Krisztus mondta: »A ki nincs velem, az ellenem van.« Eljen a szabadelví párt! Eljen a haza!

Választási mozgalmak.

Ujvidékről írják: Bende Imre volt orsz. képviselő s újra képviselőjelölt f. hó 8-án tartá beszámoló beszédjét. A szeretve tisztelt férfit Grossinger Károly pártelnök vezetése alatt egy kilenc tagból álló küldöttség hívta meg a városi lövöldébe, hol beszédjét megtartandó. Nagyszámú, mintegy 400-500 főnyi választó közönség hallgatta a esinosan kikerekített s hatásosan előadott beszámolót. E beszámoló főbb vonásokban előadta a letolyt országgyűlés működésének eredményét. Nagyban vázolta azon feladatokat, melyeket a Tisza kormány ugy a közigazgatás, mint a közművelődés, továbbá a kereskedelem s ipar, nem különben a pénzügyi terén kifejtett. Nagy hatást kellett azon kijelentése, hogy a kormány által napirendről levett műbor-törvényjavaslatot részéről ellenzi, annak elfogadásához szavazatával a jövőben sem járul. E nyilatkozatnak jelentőséget kölcsönöz azon körülmény, miszerint városunk nagy része, főleg a szegényebb sorsúak kizárólag szőlőműveléssel foglalkoznak, s a lakosok a műborról szóló törvényjavaslatot a hazai bortermeles s így az ő egyedüli kereset forrásuk ellen irányzottnak tekintik. A pénzügyi viszonyok javulásával s a sokféle, különösen a közlekedés terén kifejtett befektetésekkel indokolta beszámoló képviselő ur azon áldozatok emelkedését, melyet a felemelt adó alakjában a hazának minden polgár hozni tartozik. Beszédjét legalkotmányosabb királyunk, a szabadelví Tiszakormány s Ujvidék hazafias érzelmű választóinak éltetésével végezte. A beszámoló ezután német nyelven is elmondott a magyarul nem értő polgártársak kedvéért. A beszédet sokszor szakította félbe harsogó éljenzés és helyeslés, jelölt annak, hogy a szeretett képviselő minden irányban teljesítette kötelemét, amint annak Rohonyi Gyula pártelnök magyar, Grossinger Károly pártelnök pedig német nyelven élénk kifejezést adtak. A megjelent hallgatóság igen emelkedett hangulatban oszlott szét, mert újlag ünneppélyesen hallhatta szeretett vezérének kijelentését, hogy ő most nem ismer, mint szeretett magyar hazája s Ujvidék városa felvirágoztatását. De az ujvidéki szabadelví választó polgárok nem is várnak Bende Imrétől hangzatos programot; elég program az ő neve s egész életműködése, melyet kizárólag, anyagi önérdéket távolról sem ismerve, forrón szeretett magyar hazája s ujvidéki polgártársai javának előmozdítására fordít. A jövő törvényhozási időszakra képviselővé e hó 13-án egyhangulag megválasztatik.

Uj-Verbasz, jun. 9. Kármán Lajos az uj-verbászi kerület eddigi képviselője, a községnek csaknem összes lakossága előtt tegnap mondta el beszámoló és programbeszédét, mely nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadtattott. Innen délután 1/4 órakor banderium és 60 kocsis kíséretében O-Verbaszra ment a jelölt, melynek határában szintén impozans fogadtatásban részesült. Míg a menet a község házához vonult, nők és leánykák oly sok bokréttát dobtak, hogy két kocsis is alig bírta el. A község házában nagy néptömeg lelkesen fogadta Kármánt, ki folytonos éljenzések közt mondta el egy óra hosszat tartó beszédjét. Itt az uj- és o-verbászi banderisták és kocsik csatlakozva Kis-Kerre indultak, melynek határában 50 tagból álló banderium és 40 kocsis várta az érkezőket. A bevonulás oly impozáns volt, a minőt a környék még nem látott. 100 banderista és 130 kocsis, közte igen sok díszfogattal, vonultak be a község házára, a hol jelöltünk a nép frenetikus éljenzései közt fejtegette a szabadelví párt politikáját. A szabadelví párt hívei naponként szaporodnak, a lelkesedés általános.

Zentán a szabadelví párt id. gr. Ráday Gedeont jelölte ki képviselőjelöltül és hozzá meghívó feliratot intézett. A jelöltet programbeszédének megtartása végett urnapra várják.

Szomorú állapotok. Az ellenzék az apatini kerületben, főképp Apatinban magában oly terrorizmust fejt ki, hogy a lakóság élet és vagyon biztonságának megóvásának tekintetéből oda katonaságot kellett ki-rendelni. Mult vasárnap a „mérésélt“ ellenzék apatini hívei már kövekkel hajigálták a szabadelví pártiakat és a bíró fiának száját felhasították; többeket agyon-ütéssel, házuk felforgatásával fenyegetnek fenhargon, úton-útfélen, annyira, hogy sokan a szabadelví pártiakból házuk küszöbét sem merik átlépni. Ezek azok a gyönyörűséges argumentumok, melyekkel az ellenzék elveit győzelemre akarja juttatni. De csalódnak! Van még törvény Magyarországon, van még igazság, mely nemcsak az ellenzéki, hanem a szabadelví párti választók jogainak gyakorlását, és pedig háborítatlan gyakorlását biztosítja! Ilyen hallatlan erőszakoskodásuk mellett még ők, az ellenzékiek panaszkodnak a katonaság kirendelése ellen! Persze nekik az kellene, hogy a szabadelví pártiak otthon elzárkózva üljenek és

mocanni se merjenek s ők tehesenek-vehessenek tetszésük szerint. Utóvégre nemcsak a hazafiságot akarnák az ellenzékiek monopóliumává tenni, hanem a választási jogot is. E szomorú állapotok eredményei az ellenzéki országos kortesek apostolkodásainak. Már akkor, mikor áldástalan működésüket megyénkben megkezdették, figyelmeztettünk arra, hogy beszédek az országgyűlési teremben hatástalanul elhangzottak volna, — de a nép azokat saját felfogása szerint magyarázza és anarchiára vetemedik. A hatást tekintve nem az a fő mit mondunk, hanem kinek mondjuk! ők vetettek szelet és most mi aratjuk a vibart; ők léptek túl az okosság határait, és most Pilátusként kezeiket mosva, minket okolnak a szomorú eredményekért.

Felsülés. Palánka június 8-án. Tegnap délután érkezett körünkbe a „mérseklét” ellenzék két megyei apostola: Mártonfi Károly a zombori és Szemző Gyula az apatini képviselő-jelölt. Jövetelüket sürgönyileg tudatták vélt elvtársaikkal, de azok „nem voltak otthon” s így fogadtatásukra senki sem jött. Így állván a dolgok a „Duna” vendéglőbe szálltak és e főhadiszállásról névjegyekkel hívogatták össze vélt híveiket. A névjegyekre csakhamar válaszok érkeztek ugyancsak névjegyeken „nincs otthon”, „elutazott”, „szállásán”, „köszöni a meghívást, de nem jöhet el” stb. egytől-egyig mind így szóltak, csak egy ur jelent meg a meghívásra Dellavedella ur. A másnap nyolc órára hirdetett pártértekezletre, a három Palánkáról, Ó-, Új- és Német-Palánkáról, összesen három, mond három német paraszt rukkolt be a „Duna” vendéglőbe, mit látván Mártonfi Károly kijelentette, hogy belátja, miszerint Palánkán, illetőleg a tovarisovai kerületben a mérseklét ellenzék számára talaj nincs, azért itt pártot szervezni, jelöltet felállítani, illetőleg programbeszédet mondaniok nem lehet. És a mint jöttek, úgy el is mentek. Senki sem vette őket tudomásul. Ez is egy a mérseklét ellenzék „biztos” megyei választókerületeiből.

Sürgöny. Ó-Kanizsa, június 11. d. u. 1 óra. Apponyi, Szabó László és Szakáll Adorján ide érkeztek. Sem a városban kívül, sem benn senki által nem fogadtattak, ennek folytán beszédek sem tartottak. „Eljen br. Podmaniczky Frigyes képviselőnk!”

Sürgöny Palánka, június 11. Gromon Dezsőt a tovarisovai kerület képviselőjelöltjét Palánkán, Bukiban, Novoszellón, Plávnán fényesen fogadták. A tiszteletére Palánkán rendezett fáklyásmenet nagyszerűen sikerült. Ma Bácsba indult. Ellenjelölt nincs! — Ez is egyike az ellenzék „biztos” kerületeinek

Ada, június 10-én. Gr. Apponyi Albert, Szakáll Adorján, a kanizsai kerületnek általa felléptetett képviselőjelöltjével, bejárta kerületünket; a kiváncsiság többeket kicsalt lakhelyéből a nem mindennapi produkciók meghallgatására. Az ellenzék fokortese beszédének hatását jellemzi az, hogy a hallgatók beszédét folytonosan azon harsány kiáltással kísérik: „Eljen br. Podmaniczky Frigyes! Eljen a szabadelpárt!” Ez is egyike az ellenzék által számukra „biztosnak” hirdetett kerületeknek. Sok ilyet kívánunk nekik — akkor egy sem lesz az övék! A meddig Apponyi beszélt, volt még hallgatóság, de a mint Szakáll kezdett beszélni, a gyér számú hallgatóság „Eljen Podmaniczky” kiáltással megindult ugyannyira, hogy meg sem állt többet.

Hirdetmény. Midőn közeledik azon időpont, melyben a község lakosai alkotmányos jogaik egyik legszebbikét, vagyis a képviselő-választási jogot fogják gyakorolni: mulasztatlan kötelességemnek tartom figyelmeztetni arra is, hogy ezen magasztos joggyakorlatának szigorúan a törvény korlátain belül, akként kell történnie, hogy a közrend és béke, a személy- és vagyonbiztonság sem a választási mozgalmak, sem pedig a választás ideje alatt meg ne zavartassék. Nem mulasztatom el tehát jövelem emlékébe idézni a lakoságnak az 1874. évi XXXIII. t. c. 96—161. §-ában, hogy a büntető-törvénykönyv 8-ik fejezetében körülírt azon intézkedéseket, melyek a szabad választás alkotmányos jogának megőrzése s a netán előfordulható büntettek és vétségek megtorlására hozatván s melyeket mindenkinek a közjó és saját érdekében már azért is a legszigorúabban szem előtt tartania kell, nehogy egyrészt a választási kerület eddigi jó hírnevét csontsítsa, másrészt önmaga ellen zúdítsa a megsértett törvényt. Óva intek mindenkit, hogy tartózkodjék a választás szabad gyakorlatát bármiként is akadályozni, pénzrel vagy ígérettel valakit félrevezetni vagy félrevezettetni, bárkit is a fentebbi célből etetni-itatni, vagy az etetést és itatást elfogadni. Órizkedjék mindenki a tulajdon sérthetlenségére, valamely nemzetiség, osztály vagy hitfelekezlet ellen törvénytelen fellépésre igzgni, a felsőség elleni engedetlenségre lázítani, a király személyének sérthetlenségét megtámadni, az ország alkotmányának törvénytelen megváltoztatására, vagy a magyar állam egysége ellen igzgni. Óvakodjék attól, hogy bárki is választói jogának gyakorlatában erőszakkal vagy büntetésre méltó cselekvény által fenyegetéssel megakadályoztassék, hogy a választás erőszak folytán meg ne kezdethessék, félbeszakitassék vagy meghusitassék. Tartózkodjék mindenki más neve alatt szavazni vagy a szavazásra jelentkezni, a kerületben kétszer avagy több helyütt szavazni, s mind-ezen visszaélésekhez — tudva — segédkezet nyújtani; a választás helyén a rendet zavarni, vagy oda fejevert, botot vinni; zászlót, jelvényt tiltott helyekre kitűzni s a megengedett helyről erőszakosan eltávolítani vagy megrongálni. Mindezen itt röviden felsorolt büntettek, vétségek és kihágások, a cselekmény minősége szerint a rendőri büntetéstől kezdve a választói jognak 3 évre terjedhető felfüggesztése s 1500 frtig terjedhető pénzbírság s egész 5 évi börtönig büntetettek. Reményem, hogy e járásnak összes választói, úgy mint eddig is, békés, törvénytisztelő polgárokhoz méltóan teljesítendik legszebb alkotmányos jogukat, saját érdeleikből kifolyólag is oda törekedvén, hogy mindannyiunk közös kincse a rend és béke, a személy- és vagyonbiztonság sérthetetlenül fentartassék. Kelt Palánkán, 1884. évi május hó 26-án. Csupor Gyula szolgabíró. (Nem tartottuk fölöslegesnek ezen általánosan is érvényes és időszzerű figyelmeztetést közölni. Szerk.)

A rigyicai kerületből ellenzéki közegek után kapott hírek biztosítanak, hogy ifj. Latinovits János szabadelpárti jelölt ott túlnyomó többséggel fog megválasztatni.

Bács-Bodrogh megyében a szavazók száma kerületenként	1884-ben	1883-hoz képest:	több	kevesebb
Almás	2776	67	—	—
Apatin	2775	—	296	—
Hódságh	3027	451	—	—
Kernyaja	2984	105	—	—
Kulpin	3097	37	—	—
Ó-Becse	3389	20	—	—
Ó-Kanizsa	2967	—	42	—
Rigyica	3339	152	—	—
Titel	2520	103	—	—
Tovarisova	3133	177	—	—
Uj-Verbász	3188	56	—	—
Baja	1004	78	—	—
Szabadka I. k.	2051	127	—	—
Szabadka II. k.	2344	203	—	—
Ujvidék	1273	244	—	—
Zombor	1894	—	49	—
Zenta	1725	206	—	—

Hírek.

Tanév végén kiosztandó jutalmakat sziveskedtek maiglan beküldeni: 1) Nagys. főtiszt. Fejér Gyula apát-plébános ur 1 db cs. k. aranyat a legjobb magaviseletű tanuló jutalmazására; 2) Horváth Béla V. o. jó törekvésű tanulóknak szülei 1 db cs. k. aranyat fiuk azon osztálytársának jutalmazására, ki a mennyiség-tanból legjobb eredményt mutat föl; 3) Pocsay Odry Borbála urnő 20 db „Égy anya emlékkönyve” című könyvet különböző osztályú oly tanulóknak jutalmazására, kik a magyar nyelv tanulásában állandó szorgalmat fejtettek ki. E szives adományokat midőn itt nyugtatja, egyben legmelegebb köszönetét nyilváníja az intézet előhaladásáért közelről érdeklődőknek. Zombor, 1884. június 10. A főgymnasiunai igazgatóság.

Hymen. Apáthy Gyula, zentai aljárásbíró, eljegyezte dr. Endrénfi István szegedi orvos bájós leányát Ilona kisasszonyt.

Megdöbentő hírek jutott tudomására az ujvidéki s a szomszéd s szőlőtermelő gazdaközönség, a mely szerint a ledineai határban levő szőlőket a phyloxera pusztítja. Egyes gazdák már régóta észlelik, hogy szőlőik egyre hézagosodni kezdenek s az okát sehogysém tudták kitalálni; míg e dolog véletlenül az állami iparkola igazgatójának fülébe jutott s ő szokat tevékenységgel több börtmelőnek bejárván szőlőjét, szomorúan konstatálhatta a valót, hogy t. i. a nevezett szőlők teljesen befertőztetve vannak ama pusztító fereg által. Mint halljuk a horvát kormányznak hatóságunk azonnal sürgönyileg adta tudtára e szomorú valót s az illetékes községi hatóságok is megtették jelentéseiket megyei felelősökökhöz. Csodálatos, hogy az 1880-ban megvizsgálni künn járt horvát szakértő teljes phyloxeramertenséget konstatált.

Popovits István és Sándor Gábor zombori IV. oszt. adótitestek V. osztályúvá lettek előléptetve.

Gyilkos gyermekek. Az egyik zentai tanyán a játszó gyermekek összeveszték és Bandics György 14 éves fiút agyonütötték.

A „Z. és V.” 68. sz. lapban egy Kishegyesről irt cikkében a kishegyies esküdtetek: rágalmazza, hogy a ki az ellenzéki zászlót házára kitűzi, annak háza meg fog égni, a t. cikkirő honnét vehette ezen hazug állítást nem tudjuk, hacsak nem vén kofa asszonyoknak böles csevegéséből merítette, mert itt nálunk Hegyesen az ellenzék valóban mindenben ellenzék, a soknál is többet képesek elkövetni csak hogy diadalukat kivihessék, de mindameltt eltántoríthatlan kormányelvű pártiak maradunk és ragaszkodunk Pulszki Ferencnek a nálunk megtartott programbeszédjéhez „kinek a pap, kinek a papné.”

Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium Vörösmarty önképző-köre f. hó 8-án tartotta évi záró díszgyűlését. Ott volt a város színe-java, különösen a szép nemből, biztos jelöltek, hogy a közönség meleg érdeklődéssel és meglepéddel kíséri a jó hírnevű intézet tanulóinak munkálkodását s előmenetelét. A díszgyűlés után Pap József, a természettan tanára, az érdeklődő közönségnek bemutatta a phyloxera-t egy napnagytóval; mert szóbeszéd tárgyát most ép ezen veszedelmes bogár képezi.

A Szabadkán megjelenő „Szabadság” című lap ellen Budai (Vilov) József szabadkai lakos által becsületértéért miatt indított sajtóperben f. hó 9-én volt a budapesti esküdtészek előtt a végtárgyalás, melyen Szalay László, a „Szabadság” szerkesztője 7 szóval 5 ellen filmentetett és a magánvádoló védő részére 56 frt 48 kr., 428 frt 12 kr. eljárás költség és vádlott ügyvéde részére 25 frt munkadíj megfizetésében elmarasztaltatott. Magánvádoló azonban ez ítélet ellen semmi ségí panaszt jelentett be.

Milla Márton apatini tanítónak selyembubók bevételeire a földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium újabbán még 5000 frtot utalványozott.

F.-Kovilon folyó hó 7-én délután nagy zivatar volt jégesővel, az okozott kár hallomás szerint jelentéken.

Az ujvidéki német zúg, vagy jobban szennylapocsa a „B. B. Presse” ismét oly hangokat ad, a melyek a mennyországba nem hallatszanak. A fickó, tollára meri venni közbecsülésben álló képviselőnk Bende Imrét. Hisszük, hogy az ujvidéki magyar lap majd elbárik annak rendje és módja szerint 5 kelmével; de azt mégis különösképpen találjuk, hogy annak a német lapnak közhiedelem szerinti spirituszát, az állítólag sulvereinos Schreiber urat az ujvidéki szabadelpárti tagjainak nemcsak elismeri, hanem még választmányi tagsággal s városi képviselősséggel is megtiszteli. Ha ez az az csakugyan olyan hazafi, a milyennek magát igen illetékes helyen állítólag nyilváníttotta, úgy ne adjon kényeret az ily piszkolódó „B. B. P.” fráternek s vonja vissza a lapért letett kaucióját. Tények s világosság minden irányban!

A szabadkai zenede igazgatósága által 1884-ik évi június hó 15-én, d. u. 5 órakor a „Pest szálloda” nagytermében a felsőbb osztálybeli növendékek vizsgálóversenye tartatik.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium megengedte, hogy Bács-Bodrogh megye területéhez tartozó Almás községben, a f. évi április hó 28-ra esett de meg nem tartatott országos vásár helyett, f. évi június hó 23-án pótvásár tartassék.

A mostani phyloxera világban Ujvidéken történt, hogy egy magyar ember barátunk, kinek szőlőjében a villám tavál beütött, ekkép sóhajtott fel: eddig az istennya pusztította szőlőmet, most meg a philiszteusok. (Értsd phyloxera.)

Egy Bácsmegeyi ki eiső Napoleont látta. A Fiumével szomszédos Susakban él egy Wetter János nevű öreg ember, ki mindenesetre ama kevés veteránok egyike, ki színről színre látta I. Napoleont. A vén obsitos ma, mint a Fiume írja, 91 éves, s Bácsmegeyben Hódsághon született. Részt vett a napoleoni háborúkban, s 1828-ban, tehát ötvenhat év előtt vetődött Fiuméba. Ez idő év alatt négyszer nősült meg. A legutóbbi lakodalmát ezelőtt öt évvel tartotta s így nyolcvanhat éves korában vőlegény volt. A vén sas egyébiránt tulajdonosa egy kis trafiknak, hol nap-hosszat karos székben ülve füstölget, s gondolkodik a világ mulandóságáról. Agg korához képest elég jó kedve van, csak azon tüprenkedik, hogy kár volt a negyedik házassággal arany szabadságát feláldozni, mert szerinte nőtlen ember előtt nyitva áll a világ! A magyar nyelvet, bár hetven esztendeje van távol Magyarországtól, még ma sem felejtette el egészen.

Ujvidék szépi. Legközelebb megkezdették a ronda zsidó-utca feltöltését, csatornázását s újra kiköveztetését.

Lapunk péntek helyett ma csütörtökön jelenik meg, részint az innep miatt, részint azért, hogy a pénteken lezajló alkotmányos tüntény — mint máskor is szoktuk — hevenyében, a lehetőséghez képest gyorsan kinyomathassuk.

Közlemények a gazd. egyesület köréből.

A marhasó tárgyában megyénk gazd. egyesülete a következő felirattal intézte a földm., ipar- és kereskedelemi miniszteriumhoz:

Ha valamelyik megyét illetheti a vád, hogy mezőgazdaságában nincsen meg a helyes arány: úgy első sorban megyénket illeli az. A gabnatermelés az állattenyésztéssel szemben ma már oly túlsúlyra vergődött nálunk, hogy félt, miszerint az egyoldalú gazdálkodás következménye a talajkimerülés nem csak rémkép, de talán rövid idő alatt szomorú valóság lesz. A bajt kétféle uton lehetne megelőzni, vagy a mezőgazdasági gyáripár meghonosítása, vagy az állattenyésztés emelése által; mert csupán így adhatjuk vissza a talajnak azt, amit tőle elvettünk, — amannál a gyári hulladék, az utóbbinál pedig trágya alakban.

A mezőgazdasági gyáripár csak speciális esetekben volna behozható, nálunk sajátságos birtokviszonyainknál fogva, — értjük azon közleményt, hogy a nagyobb birtokokkal szemben túlnyomó a kis- és kisközép birtok — nem a kis birtokok tulajdonosai, a legtöbb esetben, sem anyagi képességgel, sem hajlandósággal nem bírnak a mezőgazdasági gyáripár iránt, amin nálunk éppen nincs is mit csodálkoznunk, tudva azt, hogy Bácska híres gabonája mindég biztos piacra talál, míg az kétes, hogy talán olyanra a gyári produktum, melynek kitűnő voltát nem mindég garantozza a nyers anyag kitűnősége. Különbön is a mezőgazdák általánosan ismert konservatív gondolkodásuk mellett az eszmé megvalósítása határos a lehetetlenséggel.

Nézetünk szerint a legbiztosabb és legkönnyebben kivihető mód a közelgő baj megelőzésének az állattenyésztés lehetősége emelése.

Nagyméltóságod vezetése alatt álló miniszterium után ezeket költ az állam az ország marhatenyésztésének emelésére, gazdasági egyesületek fáradságot, pénzt — amennyiben ezzel rendelkeznek, — nem kímélnék, hogy a gazdaközönséget ez irányban előhaladásra bírják, és mégis egyik fötényezője az okszerű marhatenyésztésnek, a mit a legegyszerűbb parasztgazda is annak ismer el, az olcsó marhasó még mindég nem áll gazda közönségünknek rendelkezésére.

Tudjuk óhajátunk megvalósítása a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A tudomány ma még nem képes a sőt oly alakban állítani elő, hogy az emberi táplálékul alkalmatlan, de gazdasági célokra alkalmas maradjon. A visszaélés is, mi a kedvezményes áru s mellet megöröhetik, nehezen ellenőrizhető. Ha mi mindezek tudatában mégis bátorságot veszünk magunknak Nagyméltóságod figyelmét ezen kérdésre irányozni, az azon hitünkkel ered, hogy végre is meg kell hallgatni a miniszteriumnak az egész gazdaközönségnek óhaját, s kell módot találnia arra, hogy habár áldozattal is lehetővé tegye, hogy ezen feltétlenül szükséges tápszert illő áron megszerezhesse gazdasága legfontosabb ágának okszerű kezelésére. Mert lehetetlennek tartjuk, hogy akkor, amidőn gyáraknak ipari célokra jelentékeny mennyiségeket szolgáltatnak ki kedvezményes áron, midőn egyes vidékek lakóit, sőt szomszéd államokat is ily kedvezményekben részesítenek, egyedül az ország gazdaközönsége legyen azon mostoha gyermek, melyért kísérletet tenni sem érdemes, hogy óhaját valami módon kielégíthető legyen.

Megvagyunk róla győződve, hogy a lehető visszaéléseknek elejét lehetne venni, ha a kedvezményes áru s gazdasági célokra, a gazdasági egyesületek, vagy hatóságok utalványára, csupán az állami sóraktárakban, a hivatalosan kipuhalt marhaállománynak megfelelő korlátolt mennyiségben szolgáltatnák ki. Mi részünkről, — azt hisszük az ország valamennyi gazd. egyesülete velünk együtt, — készséggel felajánljuk közreműködésünket, de viszont szabad legyen reménylenünk, hogy kérelmünk az illetékes köröknél meghallgatásra talál.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

Berlin. — HOFF JÁNOS csász. kir. udvari malátakészítmények gyárosa Bécsben. — Szt.-Pétervár.

**HOFF JÁNOS-féle
malátakivonat egészségi sör.**

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorbajok, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek rendetlen működései ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek mindenemű betegségek után. Ára palackonként 60 kr.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

A l á i r á s o k:

Ő felsége Viktoria angol királyné. — Király ő fensége az einburgi herceg. — Spenzer, a kiállítás elnöke. — John Eric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark B. titkár.

**HOFF JÁNOS-féle
koncentrált malátakivonat.**

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frttal és 60 krral is.

**HOFF JÁNOS-féle
malátakivonat mellcukorkák.**

Felülmulatlan a köhögés és elnyájkódás ellen. A számtalan hamisítások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat cukorkák védjegyre (a feltaláló arcképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban, 60, 30, 15 és 10 krral.

**HOFF JÁNOS-féle
maláta-csokoládé.**

Testi- és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettebb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű kiváltképen is igen ajánlható, hol a kávé élvezete mint nagyon izgató meg van tiltva. Egy negyedkilós csomag 1.80 kr, 90 és 60 kr. Egy fél kilós csomag 2.40 kr, 1.60 kr és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorbajok, elerőtlenedés, lesoványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

15-14

58-szor kitüntetve

Alapított 1847-ben.

A valódi malátakivonat készítmények feltalálója s egyedüli készítője:

H O F F J Á N O S

csász. kir. udvari szállító urnál, csász. kir. tanácsos.

Európa csaknem valamennyi fejedelmének udvari szállítója. Bécs I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8. — Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyeniségek részéről 1882-ben ő császári fensége Károly, Lajos főherceg, Frigyes főherceg, király ő fensége a valesi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi herceg, a rensi herceg, Ferenczy kirasszony, királynőnk ő felségének felolvasója; Mária Valéria hercegnő királyi ő fensége angol nevelője, a Metternich család, Clam-Gallas, Karácsonyi, Batthyányi, Rómer, Philippovics tábornok, gróf Wurmbanot sat. sat. Ajánlja orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrotter, Schnitzler, Granichstetten s számos más által Bécsben

Öt legújabb győgyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok százezeren, kikről már lemondtak, a HOFF JÁNOS féle malátakészítmény által (malátakivonat egészségi sör) meglőnek mentve, egészségüket visszanyerték, annak még ma is örvendenek. (A felülültek saját szavai.)

Tekintetes ur! Teljes egy évig sinlődtem fájdalmas gyomorhuruban és köhögésben, hasztala volt minden gyógyszer, míg csak az ön kitűnő HOFF JÁNOS-féle malátakészítményeit nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön HOFF JÁNOS-féle malátakivonat egészségi sörre által tökéletesen helyreállt. Fogadjon legforróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven írt köszönő-iratot mellékelek, szíveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni. Mező-Kovácsbánya. Dr. Nagy Alajos, plébános.

Tekintetes ur! Felkérem az ön HOFF JÁNOS-féle malátakivonat egészségi söréből 13 palack s két zacskó maláta-mellcukorkának postautánvételt mellettt való azonnali gyors megküldésére. Örömmel tudat m, miszerint én az ön gyártmányait igen szívesen használok s azok nekem igen jól is tesznek s gyógyhatások. Mély tisztelettel Szt.-Andrá, Villach mellett, 1883. szeptember 5. Peichl M., igazgató.

Orvosi győgyellamervény.

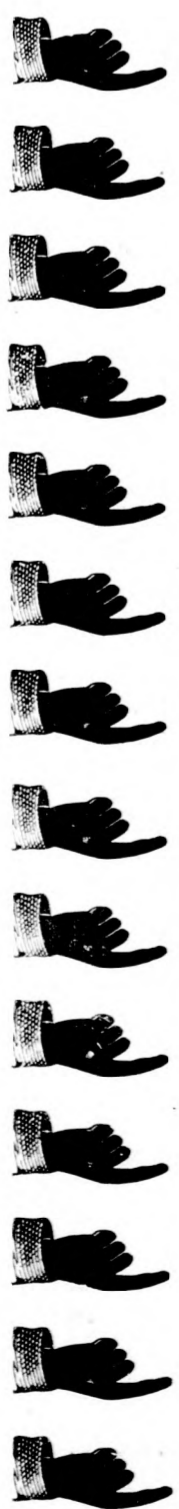
Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítást tetheti, miszerint a HOFF JÁNOS-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegül, kik légszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebbi idők óta szenvednek, a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is újból felkérem önt, postai utánvét mellett „Guschal János urnak Brünmben” cím alatt, 28 palack malátakivonat egészségi sör és 3 zacskó malátacukorkának a megküldésére. Grottau, 1883. szeptember 9. Mély tisztelettel Dr. Fröde József, gyakorló orvos.

Főraktár: Falcione Gusztáv és Hrabovszky és Sztrilich uraknál Zomborban, továbbá minden nevezetesebb gyógyszerertárban. Baján: Michits István. Szabadkán: Farkas József, Sztójkovits Döme. Ujvidéken: D. Koda, Wagner testvérek. Verbászon: Ferenczy József gyógyszerertárban. Zentán: Kupkay Géza gyógyszerertárban.

ÓVÁS! Csakis valódi HOFF JÁNOS-féle maláta gyártmányokat kell kérni a cs. kir. kenesk. törvényszéknél Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggyel a feltaláló arcképével.)

Páris. — London. — Budapest. — Grác. — Hamburg. — Frankfurt a Majna mellett. — New-York

Valamennyi HOFF JÁNOS-féle maláta készítmény 58-szor lett császárok és királyok által kitüntetve.

Birtokeladási hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1884. évi 12526. szám a. kelt rendelete folytán az alább elősorolt vendéglők, kocsmaok, csárdák és italmérségi jogok fogják az itt jelzett napokon és időben a zombori m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében zárt irásos ajánlati tárgyalás útján örök áron eladni. 50 kros bélyeggel és a kikiáltási árak 10% -át tevő bányapénzzel ellátott irásbeli zárt ajánlatok az összeült bizottságnál a tárgyalás megkezdése előtt vagyis a kitűzött napon délelőtti 9 óráig nyújtandók be. — Az ajánlatban a megajánlott összeg betűkkel és számokkal világosan kirandó, és az ajánlattevő által határozottan kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magától ajánlattevő által határozottan megfogadottnak, a hivatalos órák alatt bármikor felfelülni aláveti. A feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Utó ajánlatok nem fogadhatók el, és azok alapján ha fentartatnak is, újabb árverés kiírati nem fog.

Tétel szám	Térfoglata		Kikiáltási ár o. é. forint
	1600 öf	hold	
A birtok megnevezése			
1884. június 14-én délelőtti 9 órakor.			
632	842	80	28500
633	612	1168	182000
634	742	968	2200
635	654	600	30800
636	468	435	43300
641		435	24000
642		666	30300
643		1025	6450
644		747	19200
645		752	44992
646		450	28680
647		1128	18112
648		1058	6880
649			23206
650			18480
651			11100
652			18268
653			24384
654			28799
655			77583
656			42800
657			50580
658			52128
659			28776
660			27608
661			67272
662			14684
663			14160
664			95560
665			
666			
667			
668			
669			
670			
671			
672			
673			
674			
675			

A m. kir. jószágigazgatóság.

Birtokeladási hirdetemény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1884. évi 12526. szám a. kelt rendelete folytán az alább elősorolt ingatlanok az itt jelzett napokon és időben a zombori m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében szóbeli és írásbeli, és pedig a 10,000 frton aluli becsáraknál vegyes, azonfelül csak zárt írásbeli tárgyalás útján fognak örök áron eladatni. — 50 kros bélyeggel és a kikiáltási árnak 10%-át tevő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok az összeülő bizottságnál a tárgyalás megkezdése előtt vagyis a kifizűtt napon délelőtti 9 óráig nyújtandók be. — Az ajánlatban a megajánlott összeg betűkkel és számokkal világosan kiirandó, és az ajánlattevő által határozottan kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Utó ajánlatok nem fogadtatnak el, és azok alapján ha fenntartatnak is, újabb árverés kiiradni nem fog.

Tétel szám	A birtok megnevezése	Térfoglata		Kikiáltási ár o. é. forint
		hold	öl	
Az apatini m. kir. ispánság irodahelyiségében 1884. június 23-án reggeli 9 órakor szóbeli és írásbeli tárgyalás.				
2051	Bezdnai az urbéri rendezéskor jutott föld	7	1039	2525
2052	Kupuszinai monostor	14	700	3552
2073	" nádaskert	1	315	624
2074	" szérűskert	3	110	1842
2075	" külső ispánkert		600	286
2076	" ispánkert		125	68
2089	Monostorszeghi profuntán sziget	14	600	575
2090	" nádaskert	1	600	300
A szántovai m. kir. ispánsági iroda helyiségében 1884. június 25-én reggeli 9 órakor szóbeli és írásbeli tárgyalás.				
2060	Szántovai külső ispánkert		782	132
2067	Gyurityi a) kisebb tó	2	618	3
2068	" b) " "	1	604	2
2069	" c) " "	4	429	5
2096	Béregi védtöltés melletti föld	9	790	2081
2098	Szántovai Duna melletti kaszáló	25	125	6057
2100	" átjáró hely			106
A zombori m. kir. jószágigazgatóság helyiségében 1884. június 26-án reggeli 9 órakor.				
2119	Német-palánkai szérűskert	7	134	2324
2120	Plávnai mlaka	5	800	660
2121	Obrováci mézszárszék föld	29	260	7845
2136	Ó-palánkai mocsárhálaszat			6400
2145	Bukini			35220
2146	Dunahalászat			14800
2153	Kis-sztapári pusztai földbirtok, 9 lakház bor és pálinkaméresi joggal	1710	298	480447
2154	" volt ökör istálló föld	9	640	3873
2164	Ó-becsei Stefánovics föld	8	1000	2968
2165	Hegyesi nádaskert		201	47
2195	Kula községi hetivásárjog			5876
2196	Kulai magtár		821	26800
2197	Ujverbázi vásárjog			6400
2199	Deszpot-szt. iváni legelőföld	490	1042	89086

2-2

A m. kir. jószágigazgatóság

A bécsi 1883. évi gyógyszerési kiállításon ezüst érmet nyert.

12-6 A. GRÜZI 1880. ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON ELISMERÉST OLVAVÉLET NYERT. — A. TIESZTI 1882. ÉVI KIÁLLÍTÁSON BRONZ ÉRMET NYERT.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszépsavdusabb
SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajában. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Fris töltésben
mindenkor kapható

ÉDESKÜTY L.

magyar kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1,000,000

Kempelen Imre, fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai „ÁGNES” savanyúvíz-forrás telepén 1883. november 15-én töltetett az

egy millióodik palaczk Ágnes-viz

mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyúvízének enyire élénk keresletet és közkedveltséget teremteni.

Raktár Zomborban **WEIDINGER S. és Zs. uraknál.**

IDEI TÖLTÉSŰ

mindennemű

az európai összes gyógyforrásokból

közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő

természetes

ÁSVÁNYVIZEK

kaphatók: FALCIONE GUSZTÁV kereskedésében ZOMBORBAN,

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál Soulauban (Gironde)

FOG-SZERE

52-18

Két arany érmet, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főtitkára 1873. Bousard Pierre prio által.

1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt.

Eau de Zombor erősítő, magtári és egyéb képes a szin viz-

szállítására ép úgy a hajjal, mint a szakáll-

nál, az hajlékonya teszi és növeszt. 1 palack.

Lincture du dr. Richard. a haj eredeti színeinek visszahívására, 2

Eau de Phénix I. kitűnő szer a haj színeinek visszanyerésére, 2

palack. nagy 3-szori használatra minden további eljárás

nélküli előtte vagy utána.

Eau de Phénix II. ugyanazon eredm. y mint az I. sz., siker 2

nap után.

Gouttes du dr. Thompson gyors siker.

szak-ill-festőszer, könnyű használat és

szak-ill-festőszer, könnyű használat és

Főgyógyosság a nagyban eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindlhofer Robert és Weidinger S. és Zs uraknál.